

Contribuții Botanice, XXXIX, 2004
Grădina Botanică “Alexandru Borza”
Cluj-Napoca

IN MEMORIAM
Profesor dr. **KISS Ștefan**
(1926 – 2004)

În data de 2 decembrie 2004 s-a stins din viață dr. Kiss Ștefan, profesor de Microbiologie la Facultatea de Biologie și Geologie a Universității “Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, membru extern al Academiei Maghiare de Științe, învingând timp de aproape două decenii boala nemiloasă, fără să se plângă, muncind creativ până în ultima clipă a vieții. Apariția ultimei sale cărți l-a mai prins în viață, precum și susținerea publică a tezei de doctorat a ultimei sale doctorande. A mai fost capabil să pregătească pentru tipar ultimul număr al revistei *Studia Universitatis Babeș-Bolyai, seria Biologie*, al cărei redactor șef a fost de-a-lungul deceniilor.

Kiss Ștefan a absolvit (cu diplomă de merit) specializarea Biochimie a Universității “Bolyai” în anul 1950, iar din 1952 a predat la Universitatea “Bolyai”, apoi la “Babeș-Bolyai” microbiologia generală, microbiologia solului și industrială în cadrul disciplinei de biotehnologie microbiană. Principala sa preocupare științifică a fost enzimologia solului, care a constituit subiectul tezei sale de doctorat (susținută în anul 1964). A fost decan al Facultății de Biologie, Geografie și Geologie între anii 1976 și 1984, iar din anul 1991 a fost numit profesor și conducător de doctorat, din 1993 membru extern al Academiei Maghiare de Științe.

Aproape 50 de ani a fost cadru didactic universitar, cursurile sale fiind anual completate cu cele mai noi rezultate ale cercetării în domeniu. A fost un profesor exigent, în primul rând cu el însuși. A condus nenumărate lucrări de diplomă și peste 10 lucrări de doctorat, susținute cu succes de doctoranzi.

Ca cercetător științific a fost întemeietorul unei ramuri noi de știință – enzimologia mediului – care încorporează și enzimologia solului. Lucrările sale științifice depășesc cifra de 250. Acestea au fost publicate ca singur autor sau în colaborare, în limbile maghiară, română, germană, rusă și engleză în prestigioase reviste din România, Ungaria, Germania, fosta URSS, SUA și Olanda. A publicat 8 cărți, prima și ultimele două apărând în limba maghiară. Kiss Ștefan a redactat în cartea lui dr. Csapó József: *Talajtan (Știința solului, 1958)*, carte de nivel European, capitolul *Talajenzimek (Enzimele solului)*. A fost o muncă de pionierat. Ultimele două cărți au apărut în Editura Sapientia *Az erodált talajok enzimológiája (Enzimologia solurilor erodate, 2003)* și *A mikroorganizmusokkal beoltott talajok enzimológiája (Enzimologia solurilor inoculate cu microorganismele, 2004)*.

Activitatea sa științifică a fost atât de recunoscută în străinătate, încât edituri renumite ca Elsevier și Kluwer Academic Publishers i-au solicitat lucrări de specialitate (Kiss St., Pașca D., Drăgan-Bularda M., *Enzymology of disturbed soils, 1988* și Kiss St., Simihăian M., *Improving efficiency of urea fertilizers by inhibition of soil urease activity*, 2002).

În limba română i-au apărut două cursuri universitare de microbiologie și o carte în două volume (*Enzimologia mediului înconjurător, 1992*, Editura Ceres, București).

A fost întotdeauna la curent cu cele mai noi realizări ale științei. În vremuri mai obscure, când revistele de specialitate din occident n-au putut fi consultate în țară, el a găsit modalitatea de a intra în posesia acestora, dacă nu altfel, prin abonament la traducerea apărută în limba rusă din URSS.

A lăsat în urmă o bibliotecă de specialitate voluminoasă, numai numărul extraselor depășește zece mii.

A avut un talent deosebit în domeniul însușirii limbilor; pe lângă limba sa maternă stăpâna foarte bine limbile română, latină, greacă, franceză, germană, italiană, rusă și engleză. Cu toate că limba engleză a învățat-o la vârstă adultă și nu a beneficiat de plecări peste graniță, totuși a stăpânit-o într-o măsură atât de perfectă, încât lucrările științifice și cărțile au fost scrise de el însuși în această limbă, într-un stil ireproșabil. A fost un maximalist, atât cu el însuși, cât și cu colaboratorii săi. O simplă virgulă sau cea mai mică greșală de limbă, pentru el constituiau un motiv de refacere a lucrărilor predate la revista *Studia*.

Puterea sa de muncă nu a cunoscut limite, de-a lungul deceniilor profesorul Kiss sosind primul la catedră și plecând ultimul. A lucrat 10-12 ore pe zi, chiar și acasă în ultima perioadă, când boala nu i-a mai permis prezența la universitate.

A fost înzestrat cu o memorie ieșită din comun, cu o cultură umanistă atotcuprinzătoare, ceea ce i-au adus aprecierea și stima celor din jur. În tinerețe a scris chiar și versuri și a colaborat la un cotidian din Satu Mare.

Om integru, cu principii solide, care își respecta întotdeauna cuvântul, profesorul Kiss Ștefan a reprezentat un exemplu pentru colegi și studenți deopotrivă.

Odată cu moartea profesorului dr. Kiss Ștefan, viața științifică transilvăneană, Universitatea „Babeș-Bolyai”, în primul rând, a pierdut un mare pedagog și un excelent om de știință.

Odihnească-se în pace !

Nyugodjon békében !

Ruhe sanft !

Conf. dr. BARTÓK Katalin